

فرستاده بشود رهپورت تلگرافی که آمد ظهور معنی صحت دارد و معامله اهالی و مشایخ رضائی مصحح است ولی پیش از آنکه برای جلوگیری اقدامی درسمانه از طرف دولت بشود سردار مکرری بایلیاتی و مشاوره کمصوب است بین آنها مدرس خاک خودش باسوار های ایل خود در مقام جلوگیری بر آمد حال این ایام درخیال این بوده که بقانون دولتی گفتگو شود دور نیست چون آن حرکت طرف از روی خودسری بوده تا حال رفع شده باشد .

آقا میرزا محمود - از فراری که میگویند مشایخها مشغولند و خاک و معدن رامیریزند .

وزیر فواید - خاک معدن باین بردن هانام نمیشود و هنوز هم که نبرده اند تا حال گفتیم شاید سختی و دنباله از آن طسرف نباشد بهمان حرکت ایلیاتی که شد رفع بشود اگر نه البته آنچه لازمه اقدامات است از طرف دولت خواهد شد .

حاجی معین التجار - از طرف دولت هنوز اقدامی در این باب نشده سردار مکرری بطریق مشاوره و حفظ آب و خاک خودشان اقدامی کرده و مانع شده است .

مستشار الدوله - این فرمایش که وزارت فواید فرمودند که سردار مکرری اقدام کرده است ربطی بحکم دولتی ندارد در حقیقت مثل مسئله نزاع خاکی بین مشایخ است .

دکتروالی الله خان - چند ماه بیشتر در روزنامهجات خوانده بودیم که کنفرانسی دولا همرکب از تمام وکلای دول متعقد خواهد شد و در چند مسئله گفتگو خواهند کرد و یکی از روزنامه نویسهای معتبر نوشته که یکی از وکلای بزرگ (۲۴) نطق ترتیب داده که قرائت شود و بنده اوقاتیکه مجلس در عمارت بالا متعقد میشد گفتیم که از تمام دول در کنفرانس لاهه نماینده خواهد رفت و سؤال نمودم از طرف دولت ملیه هم میروید فرمودید خواهد رفت از قرار معلوم صدخان رفته و یکی از آن مسائل که در مجلس لاهه مطرح مذاکره شده بدقیق امان است در خصوص مجروحین نظامی دول اروپ نشان مذهبی خودشان را علامت قرار داده اند و بشام دول اطلاع داده اند کمیسیون دولت عثمانی گفتند در خاک ما علامت همان (ماه و ستاره) باید باشد و نایب وزیر مختار ما هم اظهار داشته اند که باید علامت (شیر و خورشید) باشد آیا به بنیتم غیر از این مسئله چه اقدامی و خدمتی برای دولت و ملت خود نموده اند

وزیر امور خارجه - ممتاز الدوله کارهای بزرگ میکنند و این کارها هم یکی از آن کارها است .

دکتروالی الله خان - بنده دستور العملهای سایر دول را که بگمیسینوهای خود داده اند میدانم ولی میخواهم بدانم حضرت عالی این مامور چه دستور العمل داده اید و این مامور برای چه مقصود رفته است اگر این مجلس گذشت دیگر چند سال دیگر طول خواهد کشید تا چنین مجلسی باز متعقد شود .

وزیر امور خارجه - مقصود اظهار صلح و صلاح ماست .

دکتروالی الله خان - يك خبری دارم که در پاش قلمه چهار مراده توپ و وسکر آمده و تخطی کرده اند ای اطلاع دارید یا خیر ؟

وزیر امور خارجه - آنها خیلی تندی کرده اند و از این طرف هم اقدام شده .

آقا سید محمد حسن قهی زاده - ۱۰ وزیر امور

خارجه را از کمیسیون و زوایا خارج کریم ایشانند همه مطالب متر اکم هاند .

محقق الدوله - بنده عرض دارم وزیر مایه تا کید در تاسیس بانک ملی دارند مردم هم شکایت از بی پولی دارند و این چند روز هم بعضی اتفاقات ناگوار افتاده و بنده اطلاع دارم بموجب تصدیق دفتر استیفا که هشتصد هزار تومان باقی حکام است در این مورد که از همه طرف فشار می دهند چرا حکام این پول را نپسندند و وصول از حکام نمی کنند .

وزیر مایه - فشار بین بیشتر از شما وارد میشود ولی وزارت مایه نباید شخصاً بروم و ماوریت کند و در جاهای دیگر که پول دولت را نگاه میدارند يك اندازه وصولش راجع بعدهایه است .

محقق الدوله - این چه صورت است که آنها استتکاف داشته باشند و حاضر بحساب نشوند .

وزیر مایه - بلی میچ جا حاضر نشده اند و مکرر رفته نوشته ام فقط از من اطلاع است قهلا طوری شده است که حساب این چند ساله را نمی دهند .

آقا میرزا محمود - مامور وصول بنده وزارت مایه است تا حال سه ماه است هیچ وزارت مایه اقدامی نکرده چرا به تکلیف خود عمل نکرده .

وزیر مایه - تکلیف وزارت مایه نبوده است که ماوریت کند باید تشخیص حساب را داده و بخواهد اگر نداند باید سختی کرد و این تکلیف مایه نیست و در خارج با عدلیه است و اولاً تا دو سه مرتبه اخطار می شود اگر امتثال نشد مال او توقیف میشود و بعضی اشتباهات دیگر هم شده مثلا میگویند وزیر مایه هر چه از او بخواهند باید بدهد مگر صحت شده و گفته شده پول اسمال بزخم بار سال زده نشود معذرا به بنیتم چه اشخاصی آمده اند منزل بنده رخصه را ننگ نموده اند مگر بنده افسوس دارم باید صبر نمایم تا نتهه شود

آقا سید مهدی - آقایان که وظیفه خود دولت بودند هنوز باور نکرده اند که مملکت مشروطه است با وجود آن پولها که در نزد آقا است باز می خواهند از وجه استقراض بحساب سازی ببرند و بخورند ما حاضر نیستیم و باید وزرا با هیئت و کلاه اتفاق کرده پوست و گوشت آنها را بگیرند .

آقا میرزا محمود خوانساری - عقیده بنده اینست که وزارت مایه صورت بدهند بحسب تا از عدلیه وصول آنها خواسته شود .

مذاکرات روز شنبه ۲۳ جمادی الثانی دارالشورای ملی
خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه ۲۱ در آقا سید محمد تقی قرائت کردند .

صورت اسامی غائبین از کلا قرائت شد .
یکشنبه ۱۵ نفر - سه شنبه ۱۷ نفر - پنجشنبه ۲۱ نفر .

احسن الدوله - این ترتیب حاضر و غایب کردن و کلا و ذکر اسامی آنها در صورتی است که از برای آنها حقونی مقرر شده باشد که هر گاه از حضور تکامل و رزقند از حقوق آنها کسر شود ولی حالا با عدم تعیین حق از برای آنها این ترتیبی فایده است .

در مسئله حیره اسماعیل تا کتون اقدامی نشد
خانه اش هر باب شد اگر اقدامی نمیشود جواب بدهد يك نفر هم علاوه خالصه مازندران است که تا حالا کسی نگفته است .

حاج سید عبدالعزیز شهشانی - جناب وزیر مایه غالب خویشان همینطور است در خصوص تفاوت عمل فوجان نزدیک است افتشاش و لایبی بر باشد ایشانهم صورت خواسته اند و تا کتون نتیجه بعمل نیامده .

رئیس - گفتن این مسائل فایده ندارد باید نوشت و جواب خواست .

وکیل التجار - این مسئله خیلی اهمیت دارد باید اقدام شود زیرا که از اکثر ولایات صدا بلند شده و شکایت می نمایند تفاوت عدلی که فرار شد جزو مالیات شود تفاوت عمل حکام بوده کلیه عوارضی که بر رعیت در سابق تعمیم میشد و حالیه هم را جزو مالیات کرده اند .

رئیس - این مذاکرات باید فهرست شود و جواب مطالبه گردد .

و توفیق الدوله - معلوم است غرض از تاسیس و تشکیل اداره وزارت تجارت توسعه و از دیات تجارت و انتظام آن حوزه مهم است و شکایتی که از طرف تجار بحسب مقدس شده بود که حقوق آنها در برهه اجمال مانده تا کتون بواسطه معاذیری که در کار بوده وزارت تجارت بطور کسانی برایش آنها رسیدگی نکرده و مطالب آنها در عهده تعویق مانده از اینرود جناب وزیر تجارت بحسب احضار شده اند که در این باب اصلاحاتی که لازم است مذاکره و در ذموقع اجری کدارده شود .

وزیر تجارت - در مسائلی که راجع بتجارت بوده نظامنامه نوشته شده که بحسب مقدس اظهار شود و جناب آقا میرزا مهدی بغان زمین نظام را بجهت معادنی وزارت تجارت و امر فلاحت از طرف پندگان همایونی معرفی میکنم که در مواقع لازمه حاضر شده گفتگو شود که اسباب پیشرفت کار شود .

اما در خصوص معاکبات تجارت بازه دلایل موجود است که در سلب تقصیر از خود لازم است برض برسانم .
اولا بر حسب ترتیب سابق که طرفین یا يك طرف تاجر بوده باشند قرار بود که اینگونه معاکبت مخصوص وزارت تجارت است و در این ایام از طرف وزارت عدلیه در این باب دخالت میشود و با این وضع خیلی موجب اختلال است بایست با بکل مثل سابق باشد یا مادی که نظامنامه تجارت از مجلس نگذشته است عدلیه در تجارت دخالت نکند اگر در حقیقت تمام معاکبات راجع بعدهایه خواهند شد تا وقتیکه تکلیف معین نشده در همه وزارت تجارت کما فی السابق باقی باشد .

فقره دیگر که باعث تعویق و تأخیر و اختلال امورات شده مسئله بست و وساطت است معلومت بست و وساطت در موقی است که طرف مظالم واقف نشده باشند ولی قبل از رسیدگی وساطت بیجا است و بست معنی ندارد معلومت این شخص میخواهد مال مردم را بفوردد مسئله اعتماد و اتفاق از جمله اموراتی است که استحصان آن بر هیچ ذیعی مستور نیست ولی در این شهر انجمن هائی تشکیل شده و در اغلب مواقع از طرف انجمنها هر کس بمعکبه

حاج امام جمعه - بنده در روز پنجشنبه در اینها است که بعضی می گویند با عدلیه باید و بعضی میگویند با وزارت تجارت با هر کدام باشد موافق حق نخواهد شد دیگر بانی را نمیانم.

آقاسید حسن ققی زاده - بدیهی است هر کاریکه شیبات آن بیشتر و خودش سخت تر باشد توجه و اهتمام بآن بیشتر خواهد بود و زودتر اصلاح خواهد شد اگر عدلیه ماهر تمام ولایات شیبات داشت و منحصر بطهران نبود بهتر و زودتر اصلاح میشد چنانچه امروزه کلا وزارت داخله و مالیه از سایرین بیشتر و اهمیت آن زیاد تر است زود تر تصفیه و اصلاح میشود پس باید وزارت عدلیه و وزارت تجارت را توسعه بدیم تا طرف اهتمام و توجه شود و زودتر رو باصلاح گذارد.

آقای میرزا حسین شهیدی - حال مدت يك ساعت است که مجلس در امریکه بدر کله تمام می شود صرف وقت کرده چرا قنازین اصلاحی و سایر قوانین را نمی خوانید که وظیفه مجلس است این مطلب باید راجع بدلیه باشد لازم بدلا کره زیاد نیست.

وفاق الدوله - جمع کثیری از تجار بمجلس شکایت کردند که حقوق ضایع شده رسیدگی نمی شود کمان بنده این است که این مطلب این قدر اهمیت دارد که بقدر یکساعت و بیشتر جاب ذقت مجلس باشد.

مخیر الملک - کمان من اینست که مطلب هنوز درست معلوم نشد زیرا که رجوع معاکمات تجارت بدلیه امر آسانست اما آن محظوراتی را که وزیر تجارت اظهار داشتند که وساطت و دخالت انجمنها و بست و غیره باید آنها را رفع کرد که فردا عدلیه هم به نظر خواهد آمد و شکایت کرد.

آقای میرزا محمود - بعضی می گویند این مطلب اینقدر اهمیت ندارد بنده عرض می کنم این مسئله قانونیست باید بیشتر از اینها مذاکره شود و علاوه اگر با عدلیه نباشد ظلم خواهد شد و حقوق مردم ضایع می شود زیرا که از عدلیه می خواهند میگویند با من نیست از تجارت بفرمانند می گویند باید رجوع بدلیه شده بطور حقوق مردم معوق می ماند.

رفیسی - در اینجا دو مطلب مذاکره شد یکی اینکه معاکمات تجارت با عدلیه باشد یا با وزارت تجارت چنین معلوم می شود که اکثریت آراء بر این است که با عدلیه باشد دیگر مسئله که مهربان الملک گفته بودند که وساطت و دخالت بعضی اشخاص و انجمن ها و بست باشد اینها در وقتی بوده که بکسی ظلم شود و رسیدگی نفود حال که این مملکت قانونیست دیگر محتاج بوساطت و بست و غیره نیست.

حاجی سید محمد - معاکمات و زواید امور خارجه تکلیفش چیست تجار در اینجا هم گیر هستند.

رفیسی - کمان نمی کنم این مطلب بطور کلی که تمام معاکمات راجع بیکجا شود در این مجلس تمام گردد.

آقاسید محمد ققی - فعلا تکلیفی از ازمویه رسیده فوری باید خوانده شود و بعضی مطالب مهمه است که اگر فوراً اقدام نشود بعضی مشکلات شراب

میباشد همین تکلیف الحاق اولیون قبل کارها است و چند نفر از کلاهی معترضان بتلگرافخانه خواسته اند باید تکلیف صلوم شود بر نوه

(تلگراف ازموی را آقاسید محمد تقی فرانت کردند که خلاصه آن قریب باین مضمون بود)

از ازموی حضور انشاء معترم مجلس مقدس ارومیه در معرض خطر ملت در تلگرافخانه حاضر آقای امام جمعه پاچند نفر دیگر از کلاه بیابند در تلگرافخانه تاهرایض حضوراً گفته شود (انجمن ملی)

حاج امام جمعه - من میروم ولی عرضی دارم باید بیگویم و چند روز بعد این فکر هستم امروز آن مطلب خود را اظهار میکنم ماها سابق مثل عهد زنگبار و حبشه بودیم و ما را صاحب هیچ حقوق بشری نمیدانستند از پارسان که وضع مملکت تغییر کرد و معلوم شد که ما هم صاحب یک حقوقی بوده هستیم ولیکن این هرج و مرج که امروزه داریم مانع از پیش رفت کار شده و علت آن را باید اظهار بدادم و این را هم نمیگویم که خدای نخواست اعلیحضرت نسبت بما روف و مهربان نیست و اسائه ادب هم نمیکند ولی عهده علت هرج و مرج بواسطه اختلافی است که بین ما و اعلیحضرت پادشاه میباشد و بیفرام نظر از کلاه معترم زنجبار کنم یک مطلبی و آن این است که هندی مشروطه این است که شخص مقدس سلطان از حقوق خود تجاوز نکند و همچنین ملت هم از حقوق و همودیکه دارند تجاوز نمایند پس اگر و کلاه معترم تصویب مینماید پنج تن از لاکالی امین سابق بی عرض همین نمایند و از حضور اعلیحضرت هم استعفا شود که از طرف قریب الشرف هابیونی نیز سفر نالرجالی چی عرض با علم منتصب شوند و این هیئت در یک چنانست تو این چند مملکت را ملاحظه نموده و از روی آن تکلیف و حقوق و حدود سلطنت و ملکی و امین کنند که طرفین تکلیف خود را دانسته دیگر از حقوق خود تجاوز نکنند و ما را مملکت این مسئله درست نشود باه مملکت از دست خواهد رفت بعضی مکاتیب است از آذربایجان میگویند مطلب آنها هلنا گفته شود و در همین تلگراف ازموی که نوشته شده ازموی در خطر است باید مملکت شد یعنی چه این عرایض که حکردم باید خیلی زود اقدام شود.

آقای ققی زاده - بنده هم عرایض خود را بگویم میفرمادم بروم و تلگرافخانه بعضی مطالب فوری اتفاق افتاد گفتیم کمیسیون امنیت ولایات باشد و معاون وزارتتجارت حضور داشته باشند جهت اصلاح عمین کارهای فوری بود و در محالیکه خارجه هم همین طور معمول است و اکنون چند روز است که پانزده نفر از کلاهی وزیر داخله و وزیر امور خارجه را بمجلس احضار کردند تا امروز نینشاندند و این کار ها هم فوری و عمل سر حدی است و دو ماه است گفته میشود که آذربایجان امنیت ندارد باید تدبیر فوری برای امنیت آنها شود پس از مذاکرات زیاد گفته اصلاح این امر و تدبیر این کار تخیر حکومت آنهاست و باید اقدامی نکرده اند و هر روز از آذربایجان اخبار وحشه میرسد و گمان اینست که پانزده روز باید در این خصوصها که بپایند توجه گرفته شود آن روزین جدا از وزارت داخله امنیت آذربایجان را خواستیم یک حاکمی معین نمودند که بعضی تکالیف عهده پیشنهاد کردیم میگویند نالرا میگویند چه بکنید . . . . . آمان بروم همین طور بمساعده میگذرانند

و معما محفوظ است و از بانگو تلگرافی آمده است نجشوه فرانت کرد و تقصیلات سابق اعتبارا میباید صحیح و دیگر تلگرافات که آمده نماندند و بنده روزی که از آذربایجان خبر منحوش میرسد من متشا میفرماد و بنده انهم همیشه وزیر بود و بانگو ایستاد داونو جهت چیست (در این موقع ورقه رای منتشر شد برای اینکه معاکمات تجارتن هم رجوع بدلیه اعظم بشود **میرزا سید علی ققی** - مزاج آرایین رای کرتی به بنده چیست آیا کلیه معاکمات راجع بدلیه خواهد شد یا نه و وزارت تجارت يك شخصت و موافق خود گفت آج مواضع و شفقت اگر رفع شود چه ضرر دارد معاکمات تجارتن با عود وزارت تجارت باشد .

رفیسی - ما حیلا نمیتوانیم خود را در این مجلس که کلیه معاکمات از تجارت و خارجه راجع بدلیه کنیم زیرا که در خصوص معاکمات خارجه باید با قرار وزیر امور خارجه گفتگو کرد که محظورات در کار نباشد معاکمات نظلی هم حقیقت آنچه راجع با امور صحرایی است باید با وزارت جنگ باشد تا **حاجی** حالا از روی فطاط کاری کمال ایستاد شده زینت بانمشله ندارد

وزیر تجارت در این خصوص که باید معاکمات تجارتن هم راجع بدلیه باشد مهم مهم رای هستم و قانونها همین طور است لفظ چیزیکه موجب تردید خیال بنده عهده این است که در خارج معلوم نخواهد شد آیا رجوع معاکمات تجارتن بدلیه بواسطه اینست که از طرف من تصویب در احقاق حق تجار شده یا اینکه موجب قانون مشروطه کنی این ارجاع شده است و این باعث توهمین من خواهد شد در خارج پس باید طسوری مطلب واضح شود که بدانند این رجوع معاکمات تجارتن بواسطه تصور از طرف من نشده تا برای من اسباب توهمین فراهم نیاید .

آقای میرزا محمود خوانساری - این مسئله ابد از ربط بجناب وزیر تجارت ندارد چون اقتضای قانون اینست که باید معاکمات کلیه راجع بدلیه باشد لهذا معاکمات تجارتن راجع بدلیه شد (در این موقع اخذ رای شد ۸۱ رای داده که معاکمات تجارتن هم بعدا باید عدلیه باشد)

آقای ققی زاده - جناب رئیس شما اطلاع دارید که وزیر داخله کی بمجلس خواهند آمد و اقدام در اصلاح امر آذربایجان خواهند نمود

آقای حاج سید نصر الله - آتش بودم که گفته شد کمیسیون امنیت ولایات تشکیل شود و بعضی این مسئله را باعث پاره خیالات و نپیل بعضی از اقتصاددانانستند و اما در این امر مقصود صحتی داشتیم و همین آتش موجب اتحاد بین دولت و ملت می شد حالاهم عقیده بنده اینست که این کمیسیون تشکیل شود

مستشار الدوله - در اینکه حدود سلطان و ملت باید معین باشد حرفی نیست ولی باید قوه مجریه تکلیف خود را بداند و بوظیفه خود عمل نماید حال این قوه مجریه قسمت در بین هشت نفر وزیر شده است مسئولیت ایشان هم معلوم باین مطلب در امین و معقن دارند

آقاسید حسن ققی زاده - بعضی چیزها را بنیاید گفت و نمی شود بگویم ولی گفتم که اگر احوال هم میگویم آذربایجان بطورنی مفشوش است که نزدیک است باس حاصل شود هر روز خبر وحشت آمیز و وحشت انگیز پشتر هم می رسد ما مسئول نیستیم و تکلیف آنچه بود و این بار را از گردن خود انداختیم و وزارت داخله و بیامون ایشان کرد که گفته شد و در کمیسیونها هم مذاکره در اینجهت هیچ اثری

مذاکرات روز یکشنبه ۲۳

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۲۳ را آقا سید محمد تقی وراثت کردند. آقا محمد وکیل التجار لایحه نوشته بودند شخصاً قرائت کردند.

از قراریکه این دوروزه تلگراف خبر میدهد بعضی از عشار سرحدی عثمانی با عده از سرباز سرحدساو جلاخ از حدود خود تجاوز نموده و عشار سرحدی ایران زد و خورد مختصری هم کرده اند اولاً عرض میکنم که بنده یقین دارم ممکن نیست ازین حرکت دولت علیه عثمانی و سفیرکبیر این دولت مسبوق بوده باشند و گمان نمیرود که در عهد یسقم که تمام دول در صدد حفظ حقوق عمومی بوده و هر یک نیز در حفظ نوع خود هراز گونه مجاهدات نموده بذل جان و مال می کنند و اگر یک نفر خاج پرست در اقصی بلاد شرق بفلطکته شود

از تمام اروپا به ملاحظه اتحاد مذمبی و عیسویت صدا هایلند شده تا احقاق حق نشود ساکت نمی شود دولت عثمانی که بملاحظه مذهب و اسلامیت ما باید برادر وار دست اتحاد داده در حفظ حقوق مسلمین تمام عالم بکوشیم بدون جهت و مقصد این گونه اقدامات نماید پس معلوم است که بدلیل عقل و نقل این مسئله برخلاف میل و اطلاع دولت واقع شده و یقین است بزودی رفع این فائله ناگوار را نموده ترضیه خاطر منوین و اگر مقولوی هم باشد بمیل خواهد آمد ولی لازم است طرف دیگر مسئله را هم بطور صراحت عرض نمایم که اگر بعضی تصور نمایند که بواسطه اتفاقات داخله و انچه پات وارده وقتی یافته می توانند تعدی بحدود ایران نمایند خیالی بس خاست این حکایات باین حکایت مختصر اقدامات طایفه الوارست که چندی قبل عرض نمودم که اختلاف بین اهالی ایران یا گفتگوی این دولت و ملت همان حکایت برادر با برادر و پدر با فرزند است و این اتفاقات حق نمیدهد بدیگران که مداخله در امورات داخله ایران نمایند و تعدی در حدود ایران کنند بلکه در اینصورت باید یقین بدانند که تا در ایران یکفر ایرانی نژاد باقی است هرگز غیرت ایرانی از قبول نخواهد کرد که کسی تعدی به یک وجب خاک پاک ایران نماید و اگر سابق بمتواتات دیگر بعضی تصرفات شده باید گفت که این سبب شکست آن پیمانه زبخت پس بنده از طرف عموم ملت ایران که گویا مخالف نداشته باشد بصدای بلند عرض میکنم تا یکقطره خون در بدن ایرانیان مطلقاً باقی است کسی را نمی نگذارند تخطی در حدود نماید این پنبه را از گوش بکشند و نگذارند این ملت نجیب که بسداز سالهای دراز از خواب غفلت بیدار شده میخواهد ب فکر زندگی افتد آورده مشغول امورات داخله خود باشد و الا بتاریخ رجوع نموده ملاحظه نمایند که همان منزلت است این بیابان هور که کم شد در او اشکر سلم و تنوره

وزیر علییه - باید گفت زنده باد خون ایرانیان

محقق الدوله - وکیل التجار می خواهند بعضی اظهارات نمایند درین موقع آوردن دوازده عرابه توپ و چهار دست عشار و بعضاً از ارمنه کشته شدن نمی توانیم تحمل نمایم ما هم از تمام ملت ایران خواهیم می نمایم که دیبکر به عیبات

مذاکرات روز یکشنبه ۲۳

مجلس شورای ملی

مذاکرات روز یکشنبه ۲۳

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

عالیات مشرف نشوند باما کن مقدسه داخله مملکت مشرف کردند و همچنین حجج الاسلام منت بر ما گذارده مهاجرت فرمایند درین خصوص هم عرض خواهد داد.

توجه اسلام - جهت چیست وزیر داخله بدربار و مجلس تشریف نمی آورند.

رئیس - گویا تهاوتی داشته باشند فعلاً تلگرافی نواب والا فرمائند داده اند قرائت می شود.

توجه اسلام - تلگراف شیراز خوانده میشود یا خبر امراض مردم در موقع خطر است جمعی از اطفال سفار را جلو آب گذارده اند.

رئیس - آتوق خوانده شد و داده شد به دبیر المملکت اقدامات لازم بشود و وزیر داخله هم احتضار شده.

وکیل الرعایا - درین لایحه که جناب وکیل التجار خواندند در یک جا اظهار شده که عشار عثمانی تجاوز کرده در جای دیگر اظهار شده که عسکر عثمانی تجاوز کرده درین دو مطلب جزئی اختلافی بنظر میرسد اگر تجاوز از طرف عشار شده مطلب دیگری است و تکلیف دیگری بایست و اگر تجاوز از طرف عسکر عثمانی باشد باید اجازه دیگری رد خوبست تکلیف همین شود تا ما هم قوه خود را بنصه ظهور در آورده تا این اندازه دست خوش تعدیات همسایگان واقع نگردیم در وقته سابق در عیبات غالبان چهل دو نفر از ایرانیان کشته شد و هیچ جلو گیری نشد خوبست تکلیف صراحتاً معلوم شود.

وکیل التجار - اینکه بنده عرض کردم عشار تجاوز کرده علت داشت و آن این است که بنده باور نمیکنم در صورتیکه مسلمان با هم خاک و هم مذهب خود که دوست باشند چطور میشود که با اطلاع دولت چنین تجاوزاتی بشود.

آقای مرام محمود و خونساری - گویا اینها نمیدانند این ایران همان ایرانی است که یکی از احاد این ملت شاه اسمعیل بود که در تاریخ شرح حالات او معلوم است و یکی نادر بود باید بدانند که تاینکتر از ایران باقیست نمیکذارند که کسی تعدی یا بضاک ایران بکنارود.

حاجی معین التجار - امروز باید ملت ایران یک اتفاق و حرکتی نشان بدهد که بر تمام دول همجوار بیداری و تنبه این ملت آشکار و معلوم گردد و آن اتفاق بطور حقیقت صورت نخواهد بست مگر بپرداختن نفاق در داخله مملکت و حاضر شدن در راه وطن از جان و مال تاباندن مادامیکه یک فرد از افراد این مملکت باقی است امکان نخواهد پذیرفت که دست باین مملکت دراز کنند.

آقای سید محمد تقی - یک قسمتی از عیاریش بنده را آقای حاجی معین التجار اظهار داشتند یک قسمت راجع است باینکه در اینگونه مواقع حضور وزارت امور خارجه خیلی مهم است باید ایشانرا خواست و در این باب گفتگو شود تا اطلاعات صحیحه خود را بدهند و ترتیب مذاکرات معلوم باشد.

معین التجار - صحیح حاضر بودند مذاکرات بمیان آمد قرار شد که بروند در فاصله بیست چهار ساعت یک حکم نظامی معین نمایند و آنچه لازمه مذاکره است در حضور اعلیحضرت همایونی بکنند و تلگرافانی هم که داده ارائه داده اند.